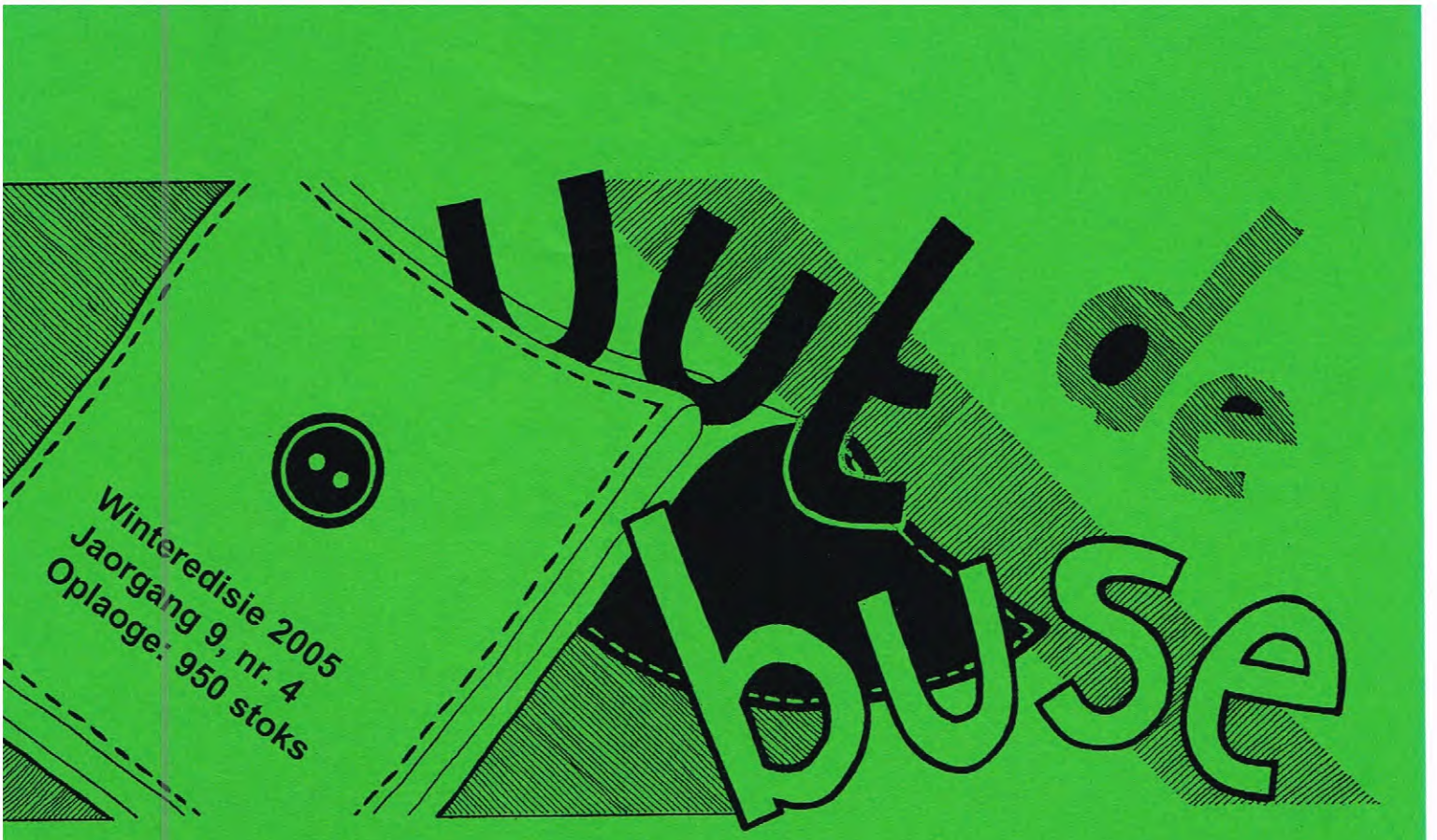

BESTE KIENDER!

Daor is *Uut de buse* weer! Ok in et laeste nommer van dit jaor is d'r van alles in te lezen. Zo begint op de volgende bladziede mitien een ni'j verhael over Anna en Kellie. Nao et verhael vienen jim een lissien van tien Stellingwarver woorden die in dat verhael veurkommen. Oonze vraoge an jim is as jim weten wat as die woorden percies betekenen. Weten jim dat niet, dan is dat niet zo arg, want in disse tied kreeg jim schoele veur elk lekaol een Stellingwarfs woordeboek. Dus ok in jim lekaol is dat woordeboek te vienen. Kiek mar es gauw, en bruuk et o.e. veur de vraogen op bladziede viere!

****

GRAPPIEN
Twie waorzegsters kommen mekere tegen. De iene zegt tegen de aandere: 'Ie zien d'r vule beter uut as volgende weke!'

MOPPIEN
Twie sni'jvlokken valen uut de locht. De iene zegt tegen de aandere: 'Ik geleuve vast dat we aachtervolgd wodden!'

GRAPPIEN
Joris zegt tegen Wieger: 'Wat heb ie appatte sokken an! Een gele en een rooie!' 'Hielemaole niet appat,' vint Wieger, 'thuus he'k nog zoe'n stel!'

Op bladziede vufe is een deurstreeppuzel te vienen mit woorden die mit de kasttied te maeken hebben, mar jim kun d'r ok een grappien lezen. Op bladziede zesse staon twie tekenings die zowat geliek binnen, mar niet hielemaole. Et is an jim om die verschillen op te zuken. Veerder hebben we et op die bladziede over de kleren van de kastman...
Op bladziede zeuven kun jim mar liefst vier Stellingwarver kastlieties vienen, die jim vast wel mit mekeer zingen kunnen. Ze bin niet muuilik en aj' de uutspraoke al een keertien verkeerd doen, now, dat hindert hielemaole niks.
Op de laeste bladziede maekt oonze Jochem een donker aeventuur mit.
Wi'j weensken jim veul plezier mit *Uut de buse*, een hiele fijne kastvekaansie en een verschrikkelik goed ni'jjaor toe!

KASTFEEST MIT ANNA EN KELLIE

Een verhael van Sietske Bloemhoff

Et is kastvekaansie.
Anna lopt over et pad naor veuren. Ze is van doel en kiek even bi'j Kellie, heur grote, zwatte buurhond. Et sni'jt aorig, dat Anna het een dikke jasse en een peer stevige leerzen an.
As ze bi'j de boerderi'je komt, zicht ze Kellie mitien. De hond is drok an et speulen in de sni'j. Hi'j het de grootste wille. Hi'j springt in de ronte mit zien rooie balle en gooit die de hieltied een aende de locht in. As de balle dan weer op de grond komt, stuitert hi'j alle kaanten op.
'Ha, die Kellie,' ropt Anna. 'Wat bi'j' mooi an et speulen. Zal ik de balle es een aende votsmieten?' Anna smit de balle zo veer ze kan, en Kellie vligt d'r as een haeze aachteran. De sni'j spattert alle kaanten op. Wat hebben ze een wille mit heur beiden.
Even laeter ropt et vrouwgien van Kellie an Anna as ze ok zin het an een beker waarme sukelaomelk. Bi'j de deure dot Anna heur leerzen uut, en buurvrouw veegt Kellie de sni'j van de poten. Kellie wet percies hoe as dat moet. Ombeurten stikt hi'j zien vrouwgien een potien toe.
In de keuken staot d'r veur Anna al een beker sukelaomelk klaor en een paantien mit een dik stok koeke mit botter. Veur Kellie is d'r een koeme lauw waeter en een peer honnekoekies.
In de hoeke staot een prachtige kastboom mit alderhaande kleuren slingers en ballen. Buurvrouw vertelt dat ze mit de kastdaegen een hieleboel vesite krigt. 'Wat gao ie aenlik doen, Anna?' vragt ze, 'hebben ze bi'j jow thuus ok een protte plannen?'
'Now, nee,' antwoordt Anna. 'Op eerste kastdag kommen pake en beppe, mar veur de ere dag hebben we nog niks.'
'Dan heb ik een vraoge an jow,' zegt buurvrouw. 'Zol ie twiede kastdag Kellie wel op vesite hebben willen? We kriegen zovule volk, dawwe haost gien tied veur him hebben, en dat vienen we aenlik hatstikke sneu. Et dier het beide daegen niks an oons.'
Et liekt wel as het Kellie in de gaten waor et over gaot. Hi'j gaot stief tegen Anna an zitten, legt de kop op heur kni'je en kikt heur veur de zekerhied hiel zielig an. Wat hielemaole niet neudig is, vanzels, want Anna vint et prachtig. Om heur komt Kellie alle daegen op vesite!
As Anna op twiede kastdag Kellie ophaelt, staot de hond al wiemelstattende te waachten. Ze gaon mitien vot en lopen deur de sni'jbulten op Anna heur huus an. D'r ligt een hiel pak, en dat vienen Anna en Kellie hielemaole niet arg!

'Zuwwe een sni'jhutte maeken gaon, Kellie?' vragt Anna.
De hond wiemelstat al weer. Hi'j wet nog niet percies wat Anna van doel is, mar et is vast wel wat dat hi'j ok mooi vint.
Anna haelt een scheppe uut et hokke bi'j heur huus, en dan gaon ze de bos in. Vlakbi'j een wat groter pad vienen ze een geschikt plakkien.
'As ie now mit je poties hier de sni'j wegpotsen,' vragt Anna de hond, 'dan gao ik vierkaante stokken sni'j scheppen. Die blokken staepelen we om jow koele op mekere, en daor over henne leggen we lange toeken.'
En zo gebeurt et. An de aachterkaante laoten ze een eupening om deur naor binnen te kunnen en an de veurkaante laoten ze op ok wat ruumte om deur naor buten te kieken. Even laeter is de sni'jhutte klaor en gaon ze naor binnen. De hutte is prachtig, vienen ze allebeide.
'Weej' wat,' zegt Anna. 'We haelen een klied op, dat leggen we op de grond, dan kuwwe daor mooi op zitten. En ik vraog mem ok om wat eten en drinken en om wat spellegies. Kom mit, Kellie.'
As ze weer weeromme binnen, leggen ze et klied op de grond en zetten een maande, mit van alles d'r in, tussen heur. Mem het hiel wat in de maande stopt, ok veur Kellie. Broties, stokkies wost en keze, honnekoekies, waarm drinken en een peer spellegies. Mem en heit kommen douk ok nog even kieken hoe 'n mooie sni'jhutte as Anna en Kellie hebben.
Inienen heuren ze stemmen in de veerte. Kellie spitst de oren. De stemmen klinken niet echt bekend. Et bin in elk geval Anna heur heit en mem niet, en et bin ok niet de baosies van Kellie.
De stemmen kommen de hieltied dichterbi'j. Anna en Kellie kun now ok verstaon wat as d'r zegd wodt, en dat is niet zo mooi... Luuster mar:
'We zijn nu wel ver genoeg in dit stomme bos,' klaegt een vrouw op naaldhakken. 'Mijn panty's worden helemaal vies, en mijn schoenen zakken steeds weg. Kom Rob, gooi die tas met die akelige kat hier maar ergens neer. Als het beest geluk heeft, vindt iemand hem wel. Nu ja, en anders... het is maar een kat.'
'Je hebt gelijk, Rita,' zegt de man. 'We zetten de tas hier neer en gaan gauw weer met de auto terug naar de stad. Niemand die ons in de gaten heeft. Dag, kat.'
De nekhaoren van Kellie staon recht overaende, en hi'j begint te grommen. Anna het grote ogen van schrik, mar bedudet Kellie dat hi'j him stilleholen moet. Dat vaalt de hond niet mit, hi'j is woest en wil de beide meensken wel anvliegen. Anna pakt gauw een penne en een stokkien pepier en schrift op wat ze krek zien hebben. Dan geft ze dat an Kellie.
'Breng dit briefien zo hadde aj' kunnen naor mem en heit,' zegt ze tegen de hond, 'dan kun die gauw et autonommer neteren en de pelisie bellen.'

Kellie zwaait een keer mit de stat en vligt zo hadde hi'j kan vot. Anna kikt him nao en zicht wel dat Rob en Rita niks in de gaten hebben. Die hebben et vusen te drok mit de naaldhakken. Dan lopt Anna veurzichtig naor de tasse. As ze de rits eupendot, stikt d'r een hiel triest kattesnutien tot uut. Et diertien trilt hielemaole van angst.
'Stil mar, poesien,' troost Anna en strikt et besien over de kop. 'Wi'j zullen wel veur jow zorgen. Hej' ok zin an een stokkien wost?'
Now, dat lust de poesien wel. Hi'j het in gien tieden wat had. Staorigan wodt et besien wat rustiger en begint zuver een betien te spinnen.
Dan heurt Anna weer stemmen. Mar disse stemmen kent ze wel. Et bin die van heit en mem. En kiek, Kellie stapt veur heur uut en wiemelstat.
'Now, Anna,' zegt heit, 'dat was een goeie aktie van jim. Kellie kwam percies op tied. Wi'j konnen mitien et nommer van de auto opschrieven, want die ston op oons pad. Doe we de pelisie beld hadden, kwammen de vrouw en de man krek de bos uut straampelen. Et vrommes had iene schoe in de haand. De pelisie zal ze onderhaand wel anholen hebben.'
Mem het intied et poesien op de aarm. 'En now hadden heit en ik zo docht, Anna,' zegt ze. 'We dochten, we moesten dit poesien mar holen. Bi'j jow krigt et een goed plakkien, en et liekt oons aenlik ok wel mooi toe. En ach, et is nog Kast ok. Alliend, we weten niet wat Kellie d'r van vint...'
Kellie kikt van de iene naor de aandere. Dan lopt de hond naor et poesien en slikt et even om de snute. Hi'j pakt et poesien veurzichtig bi'j et nekvel vaaste en legt et in Anna heur hanen. Now, dudeliker kan et antwoord van de grote zwatte hond niet wezen, vienen jim ok niet??

*****

Uut et verhael hebben we tien echte Stellingwarver woorden haeld. Weten jim wat as die percies betekenen? Zuuk ze aanders op in et ni'je Stellingwarver woordeboek dat ok bi'j jim in et lekaol ligt.

aenlik..... **paantien**.....

haeze..... **protte**.....

hieltied..... **straampelen**.....

inienen..... **wiemelstatten**.....

keze..... **wille**.....

D-E-U-R-S-T-R-E-E-P-P-U-Z-E-L

K	A	S	T	K	L	O	K	K	E	N
A	E	N	E	L	L	A	B	N	D	N
S	I	P	I	E	K	B	G	N	R	G
T	S	W	K	S	I	E	E	E	H	N
K	N	I	A	R	L	I	E	U	M	I
R	A	N	K	E	K	T	L	I'J	O	T
A	A	T	S	G	S	S	N	T	O	H
A	K	E	K	N	T	S	A	S	B	C
N	E	R	E	I	S	R	E	V	E	O
S	V	O	R	L	A	T	S	R	N	L
I	V	A	S	S	I	E	N	E	N	R
E	R	E	B	M	E	C	E	D	E	E
N	T	E	K	E	E	R	Z	E	D	V

In de deurstreeppuzel moe'n de woorden die naost de puzel staon, votstreept wodden. Alle woorden hebben mit de kastperiode te maeken. Aj' alle woorden votstreept hebben, blift d'r ien woord over dat ok mit diezelde tied te maeken het.

ballen
denneboom
december
engel
hulst
kastklokken
kastkraansien
keerze
kiend
kribbe
os
piek
slingers
sni'j
stal
steern
vassien
vekaansie
verlochting
vrede
winter

****

GRAPPIEN

Anna komt te laete op schoele.
'Wat veur een smoesien hej' now weer, Anna,' vragt meester.
Hiemende antwoordt Anna:
'Meester, ik heb dit keer zó hadde lopen,da'k gien tied meer had om d'r iene te bedaenken!'

ZUUK DE ACHT VERSCHILLEN

De tekenings hieronder bin zowat etzelde. Mar aj' goed kieken ziej' acht verschillen. Kuj' die vienen??

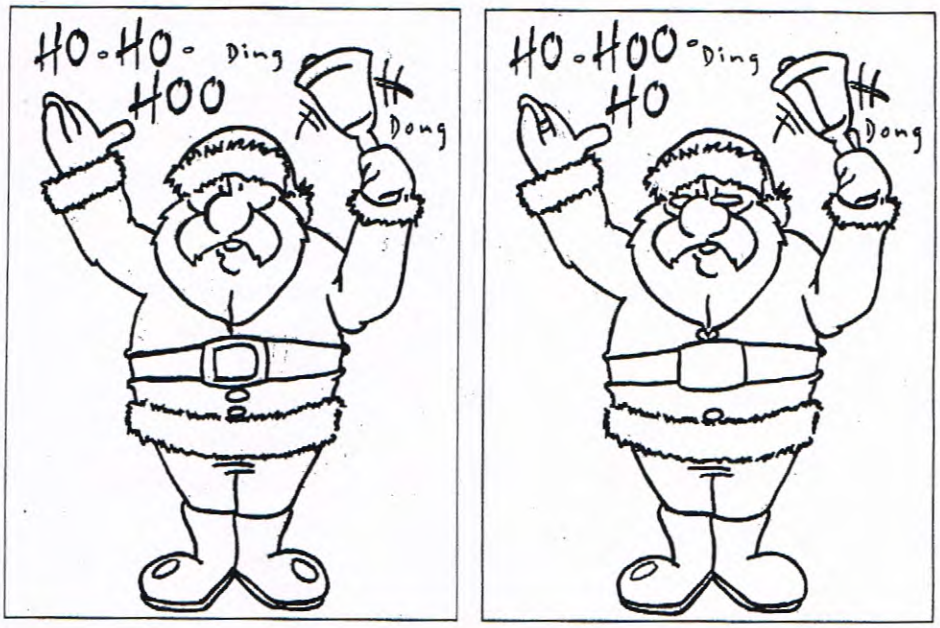

* * * * * ET KASTMANNEGIEN * * * * *

Jim zien hier een riegel mit Stellingwarver woorden. Et bin allemaole woorden die mit de tekenings te maeken hebben. Perbeer ze in et Nederlaans te vertaelen. Muuilik? Niet zo hiel arg, toch?

belle.....

haand.....

neuze.....

mond.....

jasse.....

knope.....

leerze.....

musse.....

oge.....

snor.....

baord.....

riem.....

broek.....

Stellingwarver Kastlieties

We hebben veur jim vier kastlieties vertaeld in et Stellingwarfs. Twieje d'r van bin bestaonde kastlieties die jim allemaole wel kennen, de aandere twieje bin op de wieze van hiele bekende kienderlieties.

OE DENNEBOOM

Oe denneboom, oe denneboom,
wat bin je takken wonder mooi.
Ik zag je lestend in de bos,
nog zonder keersies, op et mos.

Oe denneboom, oe denneboom,
wat bin je takken wonder mooi.

TWINKEL, TWINKEL, KLEINE STEERN

(Op de wieze van: Altijd is Kortjakje ziek)

Twinkel, twinkel, kleine steern
ik zie jow al van hiel, hiel veer.
An jow straolen in de locht,
hebben alle meensken nocht.
Twinkel, twinkel, mooie steern,
ik zie jow al van hiel, hiel veer.

KLING, KLOKKIEN, KLINGELINGELING

Kling, klokkien klingelingeling,
kling, klokkien kling.
't Kastfeest dat is kommen,
lochies in de bomen,
en in alle lanen,
gaon wi'j keersies branen.
Kling, klokkien klingelingeling,
kling, klokkien kling.

IN EEN HIEL KLEIN KRIBBEGIEN

(Op de wieze van: Op een grote paddestoel)

In een hiel klein kribbegien,
et was van stro en hoolt.
Lag een hiel klein kientien,
mit ogies as van goold.
Jozef en Maria die weren d'r bliede mit,
et kleine kientien lachte,
iederiene was op 't schik.

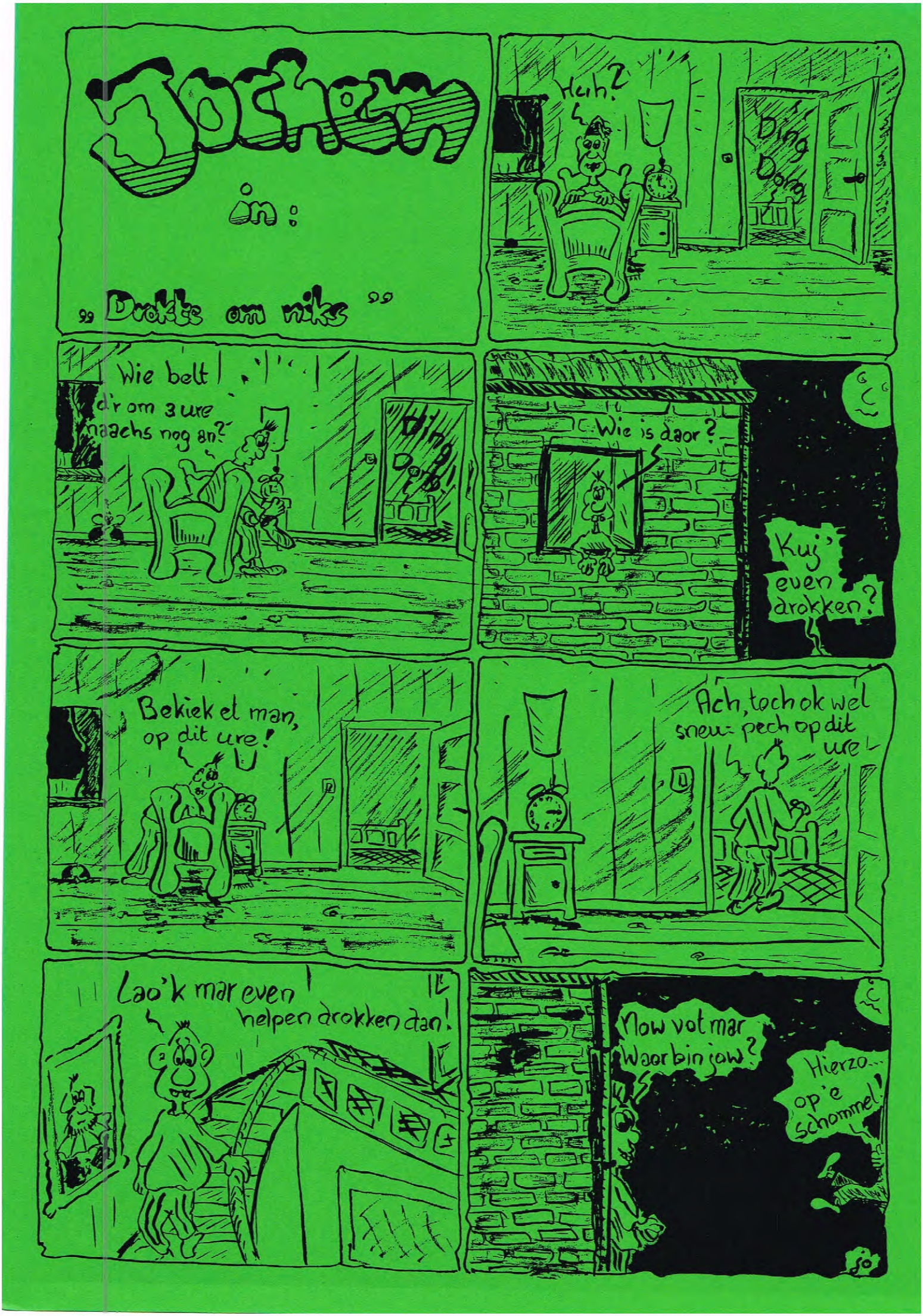
Jochem
in:
„Drokke om niks"
Herh?
Ding Dong
Wie belt d'r om 3 ure naachs nog an?
Ding Dong
Wie is daor?
Kuj' even drokken?
Bekiek et man, op dit ure!
Ach, toch ok wel sneu-pech op dit ure!
Lao'k mar even helpen drokken dan!
Now vot mar Waor bin jow?
Hierzo... op 'e schommel!